Marius Mazilu

NUMELE AVESTIŢEI ÎN TRADIŢIA ROMÂNEASCĂ MANUSCRISĂ ŞI TIPĂRITĂ

Ideea confruntării dintre un personaj pozitiv înzestrat cu puteri miraculoase, cu numele **Sasm-* (*Sesen* în greaca antică târzie), şi un oponent feminin întunecat (*Lamashtu* în semită, *Lilith* în ebraică şi *Gylou* în greacă), îşi are originea în Antichitatea clasică a Orientului Apropiat (aproximativ secolul al VII-lea î. d. H.), fiind atestată în mai multe amulete aramaice din Palestina şi, mai târziu, pe boluri magice din Mesopotamia[1]. Din sfera culturii aramaice, naraţiunea magică trece pe tărâmul arsacizilor, se răspândeşte în bazinul mediteranean şi ajunge în spaţiul bizantin, fiind difuzată, prin intermediul limbii greceşti, şi în alte culturi, printre care şi în cea slavonă. Tradiţiile indigene legate de demonii care fură copiii au contribuit şi ele la adoptarea legendei în spaţiul sud-slav şi balcanic (bulgar, sârb, croat, român), dar nu şi în cel est-slav (rus, belarus, ucrainean).[2]

O privire de ansamblu asupra fenomenului de diseminare înfăţişat indică faptul că mai multe *historiolae* asemănătoare, născute în timpuri şi locuri diferite, consacră un tipar de amuletă care se impune ulterior în culturi deosebite.[3]

În spaţiul bizantino-slav, personajul pozitiv este considerat a fi un sfânt denumit mai ales *Sisinie*, nume purtat totodată de martiri şi pustnici. Acesta este înfăţişat, de obicei, călare şi cu o suliţă în mâna dreaptă, având la picioarele sale o figură feminină malefică.[4]

[1] Vezi Martin Schwartz, *Shorter Notices*, „Bulletin of the Asia Institute", 10, N.., Studies in Honor of Vladimir A. Livshits, 1997, p. 253–257. Pentru reprezentarea unui călăreţ având la picioarele sale un oponent, pe o mică placă de gresie veche de două milenii, a se vedea Paul Perdrizet, *Negotium perambulans in tenebris. Études de démonologie gréco-orientale*, Strasbourg – Paris, 1922, p. 5–6. Una dintre teoriile despre prototipul acestei reprezentări pomeneşte de zeul egiptean Horus, care, înarmat cu o suliţă, se luptă cu hipopotamii şi cu crocodilii (vezi Wolfgang Fauth, *Der Christliche Reiterheilige des Sisinnios-Typs im Kampf gegen eine vielnamige Dämonin*, în „Vigiliae Christianae", 53, 4, 1999, p. 408).

[2] Vezi Florentina Badalanova Geller, *Between Demonology and Hagiology: Slavonic Rendering of Semitic Magical* Historiola *of the Child-Stealing Witch*, în *In the Wake of the Compendia: Infrastructural Contexts and the Licensing of Empiricism in Ancient and Medieval Mesopotamia. Science, Technology, and Medicine in Ancient Cultures*, (ed. J. Cale Johnson), Berlin, Boston, 2015, p. 185, 187 (după Naveh, J. and S. Shaked, *Amulets and Magic Bowls*, Ierusalim, 1985, p. 104–122).

[3] Wolfgang Fauth, *op. cit.*, p. 402–404.

[4] O brăţară de argint descoperită în Cipru şi datând din secolul al VI-lea d. H. are gravată o asemenea scenă (vezi. F. Cabral et H. Leclercq, *Dictionnaire d'archéologie chretienne et Liturgie*, tome quinzième, première partie, Paris, 1950, col. 1497–1498). O altă reprezentare, tot din sec. al VI-lea d. H., se află la mănăstirea coptă din *Bawiţ* (Egipt): pictura îl înfăţişează pe Sfântul Sisinie

LR, LXVI, nr. 3, p. 355–368, Bucureşti, 2017

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

Tradiția slavonă privitoare la figura benefică, supranaturală, care învinge demonul ce atacă nou-născuții, se află și la baza textelor românești denumite, general, *Avestița, aripa Satanei*. Această tradiție textuală românească are următoarele caracteristici: un demon feminin, care poate lua multe înfățișări și care încearcă să împiedice naşterea lui Hristos, este oprit de Arhanghelul Mihail (în mod excepțional, Gavriil) și își pierde puterea odată ce îi sunt aflate numele. Consemnate într-un zapis, numele vor proteja casa de puterea malefică a demonului[5].

Avestița, aripa Satanei este un text de mici dimensiuni, copiat în mai multe miscelanee din secolele al XVIII-lea – al XIX-lea, conservate în Biblioteca Academiei Române din București. Cele 61 de variante manuscrise[6], precum și cele 12 publicate până acum (am inclus aici și edițiile de la București, din 1869, și de la Craiova, din 1889, *infra Anexa 2*), relevă cât de bine a fost reprezentată amuleta la români.

Dintre versiunile manuscrise ale *Avestiței* identificate până în prezent, cea mai veche se află în ms. rom. 1439 (f. 173^{r}–174^{v}) și datează din perioada 1728–1758, iar, dintre cele tipărite, cea editată de C.N. Mateescu în 1911, al cărei manuscris ne-a rămas necunoscut, și care a fost copiată în anul 1752[7]. O versiune slavonă lacunară a legendei, mai veche decât toate versiunile românești, intitulată *[Rugăciune de alungare a draculuj]*, se păstrează în ms. 447 (*Codex Sturdzanus*), între filele 123^{r}–124^{r}, ultimele ale miscelaneului. Autorul ei este un scrib diferit de toți ceilalți copiști ai manuscrisului. Textul a fost adăugat după ziua de 10 mai 1619, de când datează însemnarea de la fila 122^{v} [8].

Numele demonului provine din v. sl. **veštica* (cf. bg. *veštica*) „vrăjitoare”[9]. Acesta se leagă etimologic de substantive aparținând limbajului slavon bisericesc precum **вѣщица**, **вѣщєцъ** / **вѣштьць** (gr. μάγος) „fermecătoare”, **вѣдєцъ** / **вѣдьць** /

înfruntând o anume Alabasdria (ἀλάβαστ(ρ)ος „alabastru, tip de rocă”) ce pare a fi numele indigen al aceleiași figuri demoniace (vezi Maria Patera, *Gylou, démon et sorcière du monde byzantin au monde néogrec*, în „Revue des Études Byzantines”, 64–65, 2006–2007, p. 314, nota 29; Paul Perdrizet, *op. cit*., p. 14; Pierre du Bourguet, *Bawiṭ*, în *The Coptic Encyclopedia*, vol. 2, 1991, 368b–372b; Margueritte Rassart–Debergh, *Monastery paintings, coptic*, în *The Coptic Encyclopedia*, vol. 5, 1991, 1659a–1661a (http://ccdl.libraries.claremont.edu/col/cce)).

[5] B.P. Hasdeu era de părere că, deși figura ei poate fi întâlnită, sub nume diferite, la atâtea popoare, Avestița are caracteristici comune mai ales în versiunile românești, în textele provenind din Boemia, la românii slavizați din Moravia și la sârbi (amalgamate și acolo cu motive din alte mituri). Ele sunt, în principal, trei la număr: știința magică de a se metamorfoza în orice animal, capacitatea de a zbura și vătămarea pruncilor (a se vedea *Etymologicum magnum Romaniae*, tomul 4, București, 1898, col. 2164–2166).

[6] Am inclus aici două variante tipărite (ms. 1067 (f. 32^{v}–33^{v}), editat de Moses Gaster în *Chrestomathie roumaine. Textes imprimés et manuscrits du xvie au xixe siècle*, t. I–II, Leipzig, București, 1891, p. 171–172, și ms. 5034 (f. 2$^{r–v}$), publicat de Tudor Pamfile în *Mitologie românească*, București, Leipzig, 1916, p. 239–241), deoarece acestea au fost consultate în manuscris.

[7] Pentru informații detaliate despre cele două versiuni invocate, precum și despre alte versiuni de la mijlocul sec. al XVIII-lea, a se vedea Marius Mazilu, *Avestița, aripa Satanei. Redacțiile românești*, în „Limba română”, LXII, 4, 2013, p. 492.

[8] Vezi *Codex Sturdzanus* (ed. Gheorghe Chivu), București, 1993, p. 28, 38, 51, 140.

[9] Vezi Ioan-Aurel Candrea, *Folclorul medical român comparat. Privire generală. Medicina magică*, Iași, 1999 [1944], p. 189; DELR, s.v. *avestița*.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

вѣдѣтєль (gr. γνώστης) „ştiutor” şi **вѣдь** / **вѣдѣньк** / **вѣдѣнїє** (gr. γνῶσις, ἐπιστήμη, δόγμα, τρόπος. Din acelaşi câmp semantic sunt şi verbul **вѣдѣти** „a şti”, dar şi adjectivul **вѣмь** „înţelept”[10].

Un caz special îl constituie apelativul *Avezuha*, amintit frecvent printre numele demonului din versiunile româneşti. Păstrându-se la români din redacţia grecească (Οβυζούθ, Αβιζ(ι)ου, Αβυζου, Αβιζα, Αβηζατω < ἄβυσσος „adânc”), numele *Avezuha* circulă şi în versiunile ebraice, unde personaje principale sunt Prorocul Ilie şi demonesa Lilith, sub forma Abiti/o, Abizu, Abitar, Amizo, şi în manuscrise din Siria (Apiton, Αβιζιόν) sau Kurdistan (Abizu)[11].

Responsabile pentru varietatea numelor în manuscrisele româneşti sunt, în principiu, lecţiunile greşite apărute în transcrierea textului, care au dus la transformări ortografice pe parcursul difuzării legendei. Astfel, numele *Avestiţa* capătă formele Aveştuţa, Avistiţa (cu formele corupte Aveliţa, Avesti, Avestira, Aveţa), şi, mai apropiate de etimonul slav, Vaştiiţa, Vestiţa, Veştiţa, Vişteţa (cu formele corupte Vastina, Vastisa, Vatisa, Vatiza, Vefiţa, Verştoţa, Viniţa, Vitisa). Numele *Avezuha* poate fi întâlnit sub forma Avăzuha, Aveduha, Avezeha, Aveziha, Avozuha, Avuzuha, Avezula, Evezuha, iar prin regresie etimologică, Văzuha, Vezua, Vezuh (cu forma coruptă Veleuha).

Textele româneşti enumeră, de regulă, 19 nume ale Avestiţei, spre deosebire de textele greceşti, de exemplu, unde sunt cu precădere 12 nume şi jumătate[12], sau între 12 şi 72[13], ori de cele slave, unde regăsim 12 nume[14].

În variantele greceşti şi slavone ale scrierii, unele dintre denumiri erau comprehensibile, fiind legate de diferitele înfăţişări pe care le putea lua diavolul[15], altele însă şi-au pierdut înţelesul.

Extragem aici, din trei manuscrise greceşti, publicate de C.N. Sathas şi E. Legrand (*infra Anexa 3*), câteva astfel de nume ce pot fi asociate unor noţiuni concrete sau abstracte: Γυλλοῦ < (pers.) ghul „Sperietoare”[16], Αμορφοῦς „Amorfă”[17], Αβυζοῦ < ἄβυσσος „Adânc”[18], Καρχοῦς (κάρχαι) < καρκίνος „Cancer”[19],

[10] Vezi Florentina Badalanova Geller, *op. cit.*, p. 178, nota 7.

[11] Vezi Wolfgang Fauth, *op. cit.*, p. 406–407.

[12] Vezi C. N. Sathas, *Bibliotheca graeca medii aevi*, tome V, Atena-Paris: Maisonneuve [et al.], 1876, p. 575, 576; Moses Gaster, *Literatura populară* (ed. Mircea Anghelescu), Bucureşti, 1983 [1883], p. 261.

[13] Vezi Haralampos. Passalis, *From Written to Oral Tradition. Survival and Transformation of St. Sisinnios Prayer in Oral Greek Charms*, „Incantatio”, 4, 2014, p. 112.

[14] Vezi Bogdan Petriceicu Hasdeu, *Cuvente den bătrâni* (ed. Gh. Mihăilă), Bucureşti, 1984, p. 215.

[15] Vezi Moses Gaster, *op. cit.*; Nicolae Cartojan, *Cărţile populare în literatura românească*, vol. I, *Epoca influenţei sud slave*, Bucureşti, 1929, p. 149.

[16] Vezi Moses Gaster, *Two Thousand Years of a Charm against the Child-Stealing Witch*, în „Folklore”, 11, 1900, p. 148 ; Wolfgang Fauth, *op. cit.*, p. 412.

[17] Vezi Wolfgang Fauth, *ibidem*, p. 410.

[18] *Ibidem*, p. 407.

[19] *Ibidem*, p. 409–410.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

βαρδελλοῦς < (semit.) barzäl „Fier”[20], Αἰγυπτιανή „Egipteanca”, Αδικία „Nedreptate”, Μυῖα „Muscă”, Πετώμενη „Care zboară”[21], Καρανιχοῦς „Cu unghii negre”, Ελληνοῦς „Grecoaica”, Σεληνοὺς „Lunatica”, Αριανὴ „Ariana”.

Pentru ilustrarea tradiţiei slavone, am ales exemple pe care le-am preluat din ms. 447 (*Codex Sturdzanus*), f. 123^{v} (*infra Anexa 3*): **мора** „Vrăjitoare”, **пладница** „Amiazăzi”, **полонощница** „Miezul nopţii”, **нерадостна** „Nebucuroasă”, **чръни** „Neagra”.

O situaţie asemănătoare scoate în evidenţă studierea tradiţiei româneşti a legendei, în cazul unor denumiri precum Negruţă (ms. 3479, f. 31^{r})/Negriţa (ms. 1524, 2858, 3195, 3479, f. 77^{r}, 4400), Comoara (ms. 4400), Şarpe (ms. 3479, f. 87^{r}), Nurca (ms. 3479, f. 87^{r}), Slaba (ms. 4400), Barba (ms. 3479, f. 89^{r}), Rabiia (ms. 3479, f. 71^{r}), Ogara (ms. 3479, f. 84^{r}), Scorpi (ms. 3479, f. 47^{r})/Scorpiia (ms. 1118)/Scorpis (ms. 3479, f. 88^{r}), Isprava (ms. 5034, f. 3^{v}, ms. 1067; H. Tiktin, *Descântec de la 1800*, „Arhiva”, Iaşi, 1889, p. 247–248; Simeon Florea Marian, *Naşterea la români*, 1892, p. 29), Dihana (M. Lupescu, *Un leac contra răului copiilor*, „Şezătoarea”, V, 1889, p. 156–157), Falca (ms. 2248). Tot aici putem încadra numele preluate din demonologia tradiţională, pe care le regăsim în nomenclatorul magic al Avestiţei: Diiavola, Sătana, Luţifer, Berzebuti (cu variantele Varzavila, Verzebuti), Scorcoila şi Aripa Satanii (care figurează ca apelativ independent sau ca determinant al Avestiţei). Alte nume, ca Năjitul[22] (ms. 4833) sau Samca (ms. 1067, 1285, 1524, 1619, 2858, 3479 (f. 31^{r}, f. 26^{r}), 4014, 4400; existent şi în versiunile tipărite din 1869, 1892, 1899)[23], sugerează contaminarea legendei cu diferite forme de descântec.

Numele date Avestiţei lipsesc parţial sau total din 9 versiuni manuscrise: ms. 274 (în care se pomeneşte că demonul are 19 nume, acestea nu sunt însă şi menţionate), ms. 1209 (text fragmentar), ms. 1255 (text fragmentar), ms. 1739, 2183 (care cuprinde o versiune nespecifică de *Avestiţă*, în fapt un blestem proferat la adresa demonului ce face rău copiilor), ms. 3270 (text fragmentar), ms. 3479 (f. 81$^{r–v}$, text fragmentar, cuprinde doar douăsprăzece nume), ms. 4104 (text fragmentar, cuprinde numai patru nume), ms. 5289.

Ca abatere de la regula celor 19 nume pe care le cuprinde, în principiu, fiecare versiune de *Avestiţă*, trebuie menţionat ms. 1118, în care sunt înşiruite 18 nume, deşi se specifică faptul că demonul are 19 nume. Apoi, ms. 1166, unde duhul necurat afirmă: „Şi am nume...”, enumerând 20 de apelative. Există manuscrise unde un nume poate fi dublat de un altul (Dina sau Dican în ms. 1439; Zila sau

[20] *Ibidem*, p. 408.
[21] *Ibidem*, p. 410.
[22] Vezi Emanuela Timotin, *Descântecele manuscrise româneşti (secolele al XVII-lea – al XIX-lea)*, Bucureşti, 2010, p. 43–64.
[23] Vezi Emanuela Timotin (în colab.), *Легенда о святом Сисинии в румынской традиции*, în *Сисиниева легенда в фольклорных и рукописных традициях Ближнего Востока, Балкан и Восточной Европы*, отв. редактор А.Л. Топорков, Москва, Индрик, 2017, p. 542–544.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

Samca în ms. 1067), şi manuscrise cuprinzând două liste de nume în cadrul unei singure versiuni, cu scopul de a spori protecţia amuletei (ms. 4833).

Cât priveşte istoria tipăriturilor *Avestiţei*, aceasta a cunoscut numeroase ediţii, apărute atât la Sibiu, Iaşi, Craiova, cât şi la Bucureşti. În fondurile Bibliotecii Academiei Române din Bucureşti se păstrează 16 ediţii, dintre care 13 ediţii scoase la Bucureşti şi trei la Craiova.

Din pricina întinderii reduse, totdeauna legenda a fost publicată împreună cu alte texte. De pildă, la Craiova, s-a tipărit în 1889 (şi s-a reeditat în 1891 şi 1892) *Trepetnicul cel mare, pentru toate semnele ce se fac la om, şi care sunt de la natură*. Urmează, în subtitlu, o precizare legată de sursa textului, şi o menţiune care să acorde tirajului şanse şi mai bune de vânzare: „*Tălmăcite din limba franceză de un iubitor de neamul său, şi cu adaos la finit de* Avestiţa, aripa Satanei". Versiunea se deosebeşte de cele tipărite la Bucureşti mai ales prin prezenţa Sfântului Iosif în locul Sfântului Sisoie (faptul se explică prin aceea că Avestiţa se duce la Fecioara Maria ca să împiedice naşterea Pruncului Hristos) şi printr-o listă inedită de nume ale duhului necurat (*infra* Anexa 2).

La Bucureşti, se publică în 1869 *Minunile lui Sfântul Sisoe sau Hotărârea lui Pilat din Pont asupra lui Iisus Hristos*. Cuprinsul este însă mai bogat decât o arată titlul, ediţia deschizându-se cu legenda *Avestiţei* (versiunea în care este prezent şi Sfântul Sisoie ca martor al confruntării dintre Arhanghelul Mihai şi duhul necurat), căreia îi urmează *Legenda Sfântului Sisoie*, *Visul Maici<i> Domnului* şi *Tălmăcire după copia din limba grecească a hotărâri<i> făcute la al şaptesprezecelea an al oblăduiri<i> împăratului romanilor, Tiberie chesaru, din Pontie Pilat*. Tipăritura este însoţită de un tablou întruchipându-l pe arhanghelul Mihail, care o străpunge pe Satana cu sabia, sub privirile sfântului Sisoe, îmbrăcat călugăreşte, cu mătăniile atârnându-i la mâna stângă, cu braţul drept îndreptat acuzator spre diavol şi cu un copil în braţe. Imaginea tipărită este însoţită de următoarea precizare: „Desemnul acestui tablou original s-a găsit de un călugăr bătrân la monastirea Sf. Athos, făcut încă din vechime."

Alte ediţii bucureştene la care am avut acces, din 1889, 1893, 1894, 1897, 1923 (la care se adaugă şapte ediţii fără dată) reiau textul fără modificări notabile. Doar numele Avestiţei suferă slabe variaţii fonetice (Vestiţa/Avestiţa, Abie/Avie, Avizuha/Aveziha/Bveziha, Novodar/Navodar, Solomina/Solomnia, Silina/Zirina/Zurina, Scarmila/Scărăoala/Scarbola, Verzebuti/Bersebuti/Berzebuti etc.) (*infra* Anexa 2). Ediţia din 1923 reprezintă totuşi o excepţie, prin aceea că, în cadrul ei, sunt prezentate doar 13 nume, chiar dacă sunt anunţate şi aici tot 19. Faptul reprezintă, cu siguranţă, rezultatul neglijenţei tipografului.

Oferim mai jos un tabel exhaustiv cuprinzând listele de nume ale Avestiţei din tradiţia românească, aşa cum apar acestea în manuscrisele şi tipăriturile de care am avut cunoştinţă până în momentul actual.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

(**Anexa 1**) NUMELE AVESTIŢEI ÎN TRADIŢIA MANUSCRISĂ ROMÂNEASCĂ

Ms. 3163 (f. 141[r]) (post 1706) 1. Avestiţa 2. Nadariia 3. Salomiia 4. Nadar 5. Nicor 6. Vezuha 7. Scormana 8. Tiha 9. Muha 10. Gripa 11. Zid 12. Nerjiţa 13. Hapar 14. Huliba 15. Huba 16. Gara 17. Gaipiia 18. Fistra 19. Tiia	**Ms.1439** (f. 173[v]) (1728–1758) 1. Vestiţa 2. Bruchina 3. Navederiia 4. Nicorda 5. Zilina 6. Samoliia 7. Icara 8. Dina/Dican 9. Mâha 10. Liba 11. Haia 12. Brăzna 13. Şăliia 14. Rave 15. Cazârca 16. Jelina 17. Noveza 18. Haba 19. Vastina	**Ms. 5457** (f. 20[v]) (1730–1798) 1. Avestiţa 2. Braca 3. Nosdoraca 4. Necorda 5. Zileca 6. Sacasina 7. Esera 8. Deca 9. Muha 10.Meba 11. Hat 12. Iabar 13. <...>la 14. Robiia 15. Ianir 16. Jălca 17. Neverza 18. Hăba 19. Zotira	(1752)[24] 1. Veştiţa 2. Brohna 3. Navadiia 4. Nisodea 5. Zelima 6. Zalomiia 7. Iscrara 8. Diseia 9. Dihala 10. Lebana 11. Aiha 12. Broina 13. Ştilea 14. Rabue 15. Nazarla 16. Tilega 17. Nemviza 18. Haca 19. Vatiza	**Ms. 1151** (f. 49[v]) (1777) 1. Avestiţa 2. Broana 3. Navadariia 4. Nemchida 5. Zelina 6. Samaişiia 7. Icara 8. Deca 9. Muha 10. Leba 11. Neverza 12. Brona 13. Şelie 14. Iia 15. Cazarna 16. Jelca 17. Neverza 18. Haba 19. Vatisa
Ms. 4104[25] (f. 117[v]) (1777–1778) 1. Veştiţa 2. Navadarie 3. Samca 4. Amomie	**Ms. 2150** (f. 366[r]) (1779) 1. Avistiţa 2. Vunari 3. Navadariia 4. Necorda 5. Zilina 6. Salsamiia 7. Scorma 8. Tiha 9. Puha 10. Grapa 11. Zleha 12. Nouştuţa 13. Arpade 14. Huliba 15. Honea 16. Gara 17. Glipina 18. Ditra 19. [...]	**Ms. 1414** (f. 80[r]) (1780) 1. Avestiţa 2. Navadariia 3. Solomiia 4. Zelina 5. Nicora 6. Avezuha 7. Scormola 8. Tiha 9. Muha 10. Gripa 11. Zlaia 12. Nisfiţa 13. Hupaia 14. Huluba 15. Huba 16. Găneşiia 17. Gribina 18. Ira 19. Tiha	**Ms. 3110** (f. 80[r]) (1780) 1. Vestiţa 2. Nenevezna 3. Salomiia 4. Zelana 5. Sadra 6. Vezua 7. Scormela 8. Tiha 9. Puha 10. Agripiina 11. Zlae 12. Nerniiaza 13. Boloba 14. Ahala 15. Agripina 16. <...>apa 17. Ghiena 18. Ispra 19. Tihae	**Ms. 3479** (f. 37[r]) (1780?) 1. Avestiţa 2. Navadariia 3. Solonca 4. Silica 5. Necada 6. Avezuha 7. Hormila 8. Tiha 9. Muha 10. Grepca 11. Zălaiia 12. Mihvea 13. Haba 14. Coliba 15. Canagreb 16. Nicail 17. Brava 18. Pihel

[24] Vezi C.N. Mateescu, *Patru variante ale cărţii poporane Avestiţa, aripa Satanii*, în „Ion Creangă”, 4, 1911, p. 39.

[25] Text fragmentar.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

Ms. 3195 (f. 64^{v}) (1783) 1. Avezula 2. Arepastinam 3. Zilena 4. Zlaea 5. Teha 6. Muha 7. Huluba 8. Glubana 9. Ispra 10. Nevesta 11. Vefița 12. Negrița 13. Nenevista 14. Zbora 15. Cahma 16. Susonomena 17. Săsotaina 18. Negarda 19. Samca	(1783)[26] 1. Avestița, aripa satanii 2. Nadara 3. Salămia 4. Nefudura 5. Netura 6. Văzuha 7. Salchiea 8. Piha 9. Puha 10. Agripa 11. Ciuha 12. Salchifa 13. Hobara 14. Hondilila 15. Graza 16. Gara 17. Tealpina 18. Nefura 19. Nifura	**Ms. 3944** (f. 52^{r}) (ante 1787) 1. Vestița 2. Cadariia 3. Salomiia 4. Nada 5. Navora 6. Văzuha 7. Smirna 8. Puha 9. Peha 10. Grapa 11. Zilima 12. Nerja 13. Haraba 14. Hulina 15. Hoba 16. Gara 17. Gapina 18. Puha 19. Tiha	(ante 1792)[27] 1. Veștița 2. Nadaria 3. Salomeia 4. Nada 5. Nabora 6. Văzuha 7. Smirna 8. Paha 9. Peha 10. Grapa 11. Zilimiea 12. Nerja 13. Haraba 14. Hulina 15. Hoba 16. Gara 17. Gapina 18. Puha 19. Tiha	**Ms. 44** (f. 144^{r}) (1794) 1. Sacuva 2. Avelița 3. Socoliia 4. Cadiia 5. Măguriia 6. Aveța 7. Curma 8. Puha 9. Buha 10. Zemiha 11. Grabu 12. Nozisa 13. Apadiia 14. Uba 15. Foniia 16. Gara 17. Grabina 18. Ditra 19. Avestița
Ms. 2188 (f. 36^{v}) (1794) 1. Avestița 2. Nadariia 3. Solomiia 4. Cadaronul 5. Nicor 6. Avezuha 7. Scurnada 8. Tiha 9. Puha 10. Grapa 11. Ziia 12. Nervuța 13. Habar 14. Hulina 15. Haba 16. Gara 17. Glipina 18. Festra 19. Tiia	**Ms. 1067** (f. 33^{r}) (1799) 1. Avestița 2. Brana 3. Zălina 4. Iscara 5. Piha 6. Isprava 7. Liba 8. Muha 9. Hae 10. Glubina 11. Nicorda 12. Teia 13. Huluba 14. Tehaia 15. Nevederiia 16. Teiana 17. Ghesna 18. Rota 19. Zila/Samcă	**Ms. 1285** (f. 215^{r}) (sf. sec. XVIII) 1. Cazarna 2. Nazare 3. Samca 4. Nadare 5. Nicura 6. Avaisa 7. Scurniia 8. Piha 9. Paha 10. Grapa 11. Zlamna 12. Pefuță 13. Harpa 14. Haliba 15. Haba 16. Gara 17. Glipana 18. Fita 19. Carzna	**Ms. 3479** (f. 25^{v}–26^{r}) (sf. sec. XVIII) 1. Avozuha, aripa Satanii 2. Zopica 3. Rimleana 4. Zlaea 5. Icorda 6. V<e>zuha 7. Comila 8. Tiha 9. Muha 10. Agripa 11. Zlaea 12. Ameveza 13. Huluba 14. Huba 15. Glubina 16. Hapie 17. Ghisina 18. Ipra 19. Samca	(1800)[28] 1. Veștunța 2. Navadarie 3. Solonco 4. Silina 5. Iscurda 6. Avezuha 7. Scormărlaiea 8. Tiha 9. Mira 10. Prilpa 11. Zlaiea 12. Memzveda 13. Hapaiea 14. Huba 15. Lubina 16. Ghibna 17. Scomerla 18. Tihaiea 19. Isprava

[26] Vezi C. N. Mateescu, *op. cit.*, p. 40.
[27] *Ibidem*, p. 70.
[28] Vezi H. Tiktin, *Descântec de la 1800*, în „Arhiva”, Iași, 1889, p. 247–248.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

Ms. 2226	(1809)[29]	**Ms. 1194**	**Ms. 1118**	**Ms. 5034**
(f. 33^{v})	1. Avestiţa	(f. 19^{v})	(f. 23^{v})	(f. 1^{r})
(1805)	2. Nadarca	(1810)	(sec. XIX, început)	(1810–1860)
1. Avestira	3. Salomia	1. Avestira	1. Avestiţa	1. Avăzuha
2. Brana	4. Nacara	2. Brana	2. Nodarie	2. Vestiţa
3. Navadariia	5. Avezuha	3. Navodariia	3. Solomie	3. Isac
4. Irscada	6. Nadariea	4. Irmada	4. Nodar	4. Necorda
5. Zelina	7. Salmona	5. Zelina	5. Necor	5. Zălana
6. Samaliia	8. Paha	6. Samaliia	6. Avezuha	6. Haba
7. Icar	9. Puha	7. Icar	7. Scorpiia	7. Şerli
8. Deca	10. Grapa	8. Deca	8. Peha	8. Br<o>na
9. Muha	11. Zliha	9. Muha	9. Puha	9. Acar
10. Leba	12. Nervuza	10. Leba	10. Grapa	10. Navadiiu
11. Navarza	13. Hamba	11. Navarza	11. Zleha	11. Haiu
12. Brona	14. Glipina	12. Brona	12. Norjâţa	12. Sardila
13. Şelii	15. Humba	13. Şelii	13. Aparde	13. Lomisă
14. Aripa	16. Gara	14. Aripa	14. Huliba	14. Vatica
15. Cazarna	17. Glapeca	15. Cazarna	15. Honot	15. Dabaiu
16. Jeca	18. Tisavia	16. Jeca	16. Gara	16. Sodomie
17. Neverzo	19. Pliaştia	17. Neverzo	17. Glepana	17. Zavadiie
18. Haba		18. Haba	18. Detra	18. Damasa
19. Vatisa		19. Vatisa		19. Zolosa
Ms. 5034	**Ms. 5034**	**Ms. 1524**	**Ms. 2182**	**Ms. 3964**
(f.3^{v})	(f. 5^{r})	(f. 70^{r})	(f. 5^{v})	(f. 30^{v})
(1810–1860)	(1810–1860)	(1811)	(1814–1817)	(1816–1822)
1. Verştoţa	1. Vesţiţa	1. Avezuha	1. Avestiţa	1. Avesti
2. Nevadarie	2. Brozna	2. Patenem	2. Nararie	2. Nadariia
3. Solonca	3. Zavirda	3. Zelena	3. Salomiia	3. Solomiia
4. Sulina	4. Necorda	4. Zlae	4. Nader	4. Nacorda
5. Avezuha	5. Zălina	5. Teha	5. Necora	5. Avezuha
6. Scormrola	6. Salomie	6. Muha	6. Avezuha	6. Nadarca
7. Necorda	7. Nasărca	7. Huluba	7. Navedirie	7. Scormona
8. Dănae	8. Deca	8. Glubina	8. Broana	8. Tiha
9. Zlae	9. Meha	9. Ispra	9. Puha	9. Puha
10. Agrepa	10. Lie	10. Nevesta	10. Grope	10. Grapa
11. Isprava	11. Haba	11. Viştiţa	11. Anie	11. Zlina
12. Htepa	12. Broina	12. Negriţa	12. Nufuţa	12. Nervuţa
13. Hupae	13. Şăila	13. Nenevesta	13. Hapar	13. Hamba
14. Huba	14. Abie	14. Zbora	14. Hulubae	14. Humba
15. Glubina	15. Nozarca	15. Vasni	15. Haba	15. Glipina
16. Hubilina	16. Fulca	16. Sosomina	16. Hara	16. Gara
17. Tihae	17. Neverza	17. Sosonomina	17. Galina	17. Glapane
18. Miha	18. Haba	18. Carta	18. Fespera	18. Tiiavul
19. Tiha	19. Vatisa	19. Samca	19. Tiia	19. Tiuşi

[29] Vezi Tudor Pamfile, *Mitologie românească*, 1916, p. 239.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

Ms. 2858	**Ms. 3479**	**Ms. 3479**	**Ms. 1215**	**Ms. 4833**
(f. 80^{r})	(f. 73^{r})	(f.31^{r})	(f. 167^{v})	(f. 94^{v})
(1819)	(1823)	(1824)	(1826)	(1826)
1. Avezuha	1. Avezuha	1. Aveştuța, aripa Satanei	1. Avestrița	1. Vestița
2. Aripa Satanii	2. Aripa Satanei	2. Hae	2. Gavadari	2. Perja
3. Ţălina	3. Elina	3. Zăpiha	3. Ilomiia	3. Năvarca
4. Zlae	4. Ilae	4. Hăliia	4. Zirnana	4. Necruda
5. Tiha	5. Tiha	5. Pehaiia	5. Nicariia	5. Zănala
6. Muha	6. Huluba	6. Muha	6. Lelaia	6. Samona
7. Hulubina	7. Scomina	7. Hulupa	7. Cormona	7. Izcara
8. Gulina	8. Comila	8. Glubina	8. Tihiia	8. Deca
9. Solomina	9. Brasia	9. Scorobena	9. Mihaia	9. Muha
10. Ispra	10. Vestiţa	10. Sositra	10. Gripa	10. Leia
11. Zlae	11. Elo<...>	11. Nevista	11. Zlaia	11. Haia
12. Veştiţa	12. Chicadora	12. Avezuha	12. Nirişiţa	12. Broza
13. Negriţa	13. Istan	13. Negruță	13. Cubaia	13. Şilie
14. Zbora	14. Cornova	14. Gobina	14. Huluba	14. Robie
15. Fludina	15. Veleuha	15. Zboară	15. Hubi	15. Nătarca
16. Cazamina	16. Lociov<...>	16. Cazamana	16. Baluha	16. Frica
17. Halie	17. Filigor	17. Hapăiha	17. Ghiniia	17. Narabna
18. Necorda	18. Nevasta	18. Necurda	18. Istran	18. Aveduha
19. Sanca	19. Enlae	19. Samca, aripa Satanei	19. Tihaia	19. Avestița

Ms. 4833	**Ms. 4862**	**Ms. 1335**	**Ms. 2248**	**Ms. 1143**
(f. 94^{v})	(f. 141^{r})	(f. 8^{r}, 9^{r})	(f. 41^{r})	(f. 71^{r})
(1826)	(1828)	(1829)	(1834)	(1834)
1. Vestița	1. Avestița	1. Vezuh	1. Avestiţa	1. Avestiița
2. Nadoriia	2. Căldărina	2. Vişteţa	2. Avezuha	2. Narariia
3. Salomiia	3. Salomiia	3. Braina	3. Brona	3. Solomiia
4. Lichioina	4. Nadoriia	4. Necorda	4. Navdorona	4. Nadori
5. Nicoma	5. Cârnu	5. Zelina	5. Haia	5. Nicora
6. Muduh	6. Av<e>zuha	6. Solomi	6. Liba	6. Avezeha
7. Scormana	7. Cârma	7. Ersina	7. Muha	7. Navedirae
8. Teh	8. Piiha	8. Deca	8. Deha	8. Broana
9. Puh	9. Puha	9. Mina	9. Hozorna	9. Puha
10. Greta	10. Grapa	10. Leiba	10. Titiia	10. Grapea
11. Zlaia	11. Zina	11. Hai	11. Grabaiia	11. Nie
12. Năjitul	12. Nerjața	12. Braina	12. Falca	12. Nufuţa
13. Napor	13. Zatar	13. Jălca	13. Libra	13. Hapari
14. Chebena	14. Lică	14. Abie	14. Candachiia	14. Hulubaia
15. Hapiia	15. Haba	15. Nazarca	15. Nerfuţa	15. Haba
16. Lebena	16. Bora	16. Jinca	16. Nicorda	16. Hara
17. Milneţa	17. Glipina	17. Jiighi	17. Gribina	17. Galina
18. Farata	18. Fista	18. Peisa	18. Huza	18. Festira
19. Teia	19. Tiia	19. Fotisa	19. Hurdezana	19. Tăia

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

Ms. 1698	**Ms. 1698**	**Ms. 5531**	**Ms. 3479**	**Ms. 5034**
(f. 35^{v})	(f. 40^{v})	(f. 31^{v})	(f. 143^{r})	(f.2^{v})
(1835)	(1835)	(1835–1838)	(1838)	(1838)
1. Avestiţa	1. Avestiţa	1. Avestiţa	1. Avestiţa	1. Avestiţa
2. Brona	2. Fălţâţa	2. Nadariia	2. Nadara	2. Nadariia
3. Navodariia	3. Nadariia	3. Slomiia	3. Haba	3. Salomiia
4. Nicorda	4. Nicorda	4. Cadariia	4. Hapara	4. Cadar
5. Zelina	5. Dara	5. Nacor	5. Hululiba	5. Nicor
6. Samansiia	6. Avezuha	6. Asesa	6. Sălina	6. Avesa
7. Isira	7. Smorlina	7. Scormina	7. Nicar	7. Scormana
8. Deca	8. Tiia	8. Gata	8. Vesah	8. Tiha
9. Muha	9. Peha	9. Pata	9. Scormana	9. Puha
10. Liba	10. Gripa	10. Graia	10. Muha	10. Grapa
11. Haia	11. Vaziia	11. Zlaie (?)	11. Puha	11. Zlie
12. Brana	12. Jărca	12. Prastiţa	12. Grapa	12. Perştiţa
13. Şăilei	13. Brona	13. Hapara	13. Zlepa	13. Hapar
14. Robiia	14. Navdorona	14. Holab	14. Nerjuţa	14. Humiba
15. Cazarna	15. Cozorca	15. Haba	15. Făpa	15. Haba
16. Jălca	16. Bara	16. Para	16. Glipina	16. Gara
17. Neverna	17. Spumina	17. Glepina	17. Zlenuha	17. Glipina
18. Haba	18. Chipra	18. Feta	18. [...]	18. Feta
19. Vitisa	19. Tiha	19. <...>	19. Tiia	19. Tiia
(1841)[30]	**Ms. 1619**	**Ms. 3479**	**Ms. 3479**	**Ms. 3479**
1. Aveştiţa	(f. 8^{r})	(f. 82^{v})	(71^{r})	(f. 84^{r})
2. Brona	(1844)	(1856)	(1859)	(1862)
3. Nardarona	1. Evezuha	1. Avezuha	1. Avestiţa	1. Avestiţa
4. Samsala	2. Vaştiiţa	2. Diha	2. Barona	2. Cadariia
5. Amelia	3. Vastisa	3. Grepina	3. Navardie	3. Saloma
6. Robeia	4. Lenevita	4. Humna	4. Necarda	4. Gara
7. Muha	5. Zlata	5. Vedariia	5. Zulina	5. Limbena
8. Puha	6. Zelina	6. Somomeia	6. Solomiia	6. Graba
9. Nevaza	7. Zarga	7. Necorda	7. Escara	7. Iapa
10. Feiaca	8. Zaverca	8. Scormela	8. Diha	8. Beia
11. Hoba	9. Piha	9. Muha	9. Muha	9. Itamra
12. Iscara	10. Muha	10. Zala	10. Leiba	10. Terfa
13. Leba	11. Golobina	11. Tehat	11. Şăliia	11. Ogara
14. Cozarna	12. Reiza	12. Una	12. Haia	12. Lompatra
15. Franţa	13. Golafa	13. Hulba	13. Nazarca	13. Gamura
16. Duca	14. Derpa	14. Brona	14. Hatisa	14. Velzevuia
17. Harba	15. Dospina	15. Nivardau	15. Uba	15. Mosmiia
18. Arpida	16. Peha	16. Avestiţa	16. Levusca	16. Zrobina
19. Bordiea	17. Cojuşna	17. Zilata	17. Rabiia	17. Mompuşa
	18. Aripa Satanii	18. Isprova	18. Sătana	18. Gripşa
	19. Samca	19. Sanca	19. Diiavola	19. Loena

[30] C. N. Mateescu, *op. cit.*, p. 71.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

(1869)[31]	**Ms. 3479**	**Ms. 4400**	(1892)[32]	(1899)[33]
1. Vestiţa	(f. 87[r])	(f. 4[r])	1. Aripa Satanei	1. Avestiţa, aripa
2. Novadaria	(1871)	(1871)	2. Abaroca	Satanei
3. Valnomia	1. Avezuha	1. Avezuha	3. Ogarda	2. Navodoria
4. Sina	2. Vistiţa	2. Aripa Sătanii	4. Nesuca	3. Solomonia
5. Nicozda	3. Gorga	3. Zămlida	5. Muha	4. Silina
6. Avezuha	4. Marha	4. Slaia	6. Aspra	5. Licalja
7. Scorcoila	5. Ruhla	5. Tiha	7. Hluchica	6. Carmila
8. Tiha	6. Breza	6. Muha	8. Sarda	7. Miha
9. Miha	7. Şarpe	7. Huba	9. Viniţa	8. Lipiha
10. Grompa	8. Nurca	8. Glubi	10. Zoiţa	9. Cripa
11. Slalo	9. Horga	9. Ispra	11. Ilinca	10. Slaua
12. Necauza	10. Orbina	10. Nevesta	12. Merana	11. Mazaga
13. Hatav	11. Liva	11. Vestiţa	13. Feroca	12. Nataula
14. Hulila	12. Zoica	12. Negriţa	14. Fumaria	13. Nucarda
15. Huva	13. Corca	13. Nesta	15. Nazara	14. Hubiba
16. Ghiana	14. Hornaeia	14. Slaba	16. Hlubicu	15. Huba
17. Gluviana	15. Reca	15. Cazma	17. Nesatora	16. Ghiona
18. Prava	16. Varzavila	16. Săsamina	18. Genţia	17. Şalia
19. Samca	17. Muha	17. Comoara	19. Samca	18. Dihana
	18. Zăzinca	18. Necorda		19. Sanca
	19. Cornoe	19. Samca		
Ms. 1166	**Ms. 3479**	**Ms. 3479**	**Ms. 3479**	**Ms. 3479**
(f. 13[v])	(f. 41[r–v])	(f. 47[r])	(75[v])	(f. 77[r])
(sec. XIX)	(sec. XIX)	(sec. XIX)	(sec. XIX)	(sec. XIX)
1. Avestiţa	1. Avestiţa, aripa	1. Avestiţa	1. Avestiţa, aripa	1. Avuzuha
2. Navatariia	Sătan<i>i	2. Aripa Sătanii	Sătanii	2. Aripa Satanii
3. Salomiia	2. Zolomie	3. Zolomi	2. Necorda	3. Zoliha
4. Zărnipaia	3. Norodi	4. Norode	3. Solomie	4. Glin (?)
5. Nicara	4. Aparda	5. Aparda	4. Salina	5. Miha
6. Avezusa	5. Huluba	6. Huluba	5. Zborda	6. Mohan
7. Marmolaie	6. Hanat	7. Honon	6. Vezuha	7. Luboi
8. Tiha	7. Para	8. Gara	7. Scorna	8. Gubina
9. Muha	8. Nicuni	9. Nicuni	8. Teţa	9. Sofir
10. Gripa	9. Avezuha	10 Avezuha	9. Muha	10. Istrati
11. Zlaia	10. Scorpa	11. Scorpi	10. Treda	11. Nevesta
12. Nijiţa	11. Piha	12. Piha	11. Iuverza	12. Viştiţa
13. Hupaia	12. Grapa	13. Grapa	12. Zlae	13. Negriţa
14. Huluba	13. Puha	14. Puha	13. Zopa	14. Azira
15. Ghena	14. Ziha	15. Ziha	14. Huleba	15. Hlubina
16. Huma	15. Norodiţa	16. Norodiţa	15. Iuba	16. Comina
17. Huleba	16. Gripana	17. Grapina	16. Zlata	17. Z<...>
18. Ipra	17. Idruta	18. Idruta	17. Tiha	18. Necorda
19. Pafiia	18. <...>	19. Sam<c>a	18. Sătana	19. Sanca
20. Gritana	19. <...>		19. Diiavola	

[31] Vezi Simeon Florea Marian, *Descântece din Bucovina*, în „Traian”, 87, 1869, p. 252 şi B.P. Hasdeu, *Cuvente den bătrâni,* 1984, p. 214.

[32] Vezi Simion Florea Marian, *Naşterea la români*, p. 31.

[33] Vezi M. Lupescu, *Un leac contra răului copiilor*, în „Şezătoarea”, V, 1899, p. 156–157.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

Ms. 3479 (f. 79^{r}) (sec. XIX)	**Ms. 3479**[34] (f. 81^{v}) (sec. XIX)	**Ms. 3479** (f. 88^{r}) (sec. XIX)	**Ms. 3479** (f. 89^{r}) (sec. XIX)
1. Avezuha	1. Avestiţa	1. Avestiţa,	1. Avestiţa, aripa Satanii
2. Vistiţa	2. Broasca	2. Aripa Sătănii	2. Şale
3. Zălina	3. Navadarie	3. Zolumii	3. Barba
4. Zdila	4. Nănorda	4. Noroda	4. Gaida
5. Şala	5. Zeina	5. Atorda	5. Areha
6. Muda	6. Salamia	6. Huluba	6. Zara
7. Glimina	7. Iscara	7. Honos	7. Scarda
8. Prihana	8. Desla	8. Gara	8. Faica
9. Muha	9. Muha	9. Nicunis	9. Bruica
10. Neverda	10. Haiia	10. Avezuha	10. Fuhiie
11. Scormona	11. Bro<...>	11. Scorpis	11. Lagotă
12. Solomia		12. Puha	12. Jiita
13. Nuha		13. Grapa	13. Tahiie
14. Nicolida		14. Puha	14. Fiiţa
15. Lişiţa		15. Zuha	15. Ţarba
16. Ispra		16. Norodiţi	16. Strata
17. Nevesta		17. Gripana	17. Astra
18. Carmina		18. Idruga	18. Cuta
19. Sanca		19. Sam<ca>	19. Aida

[34] Text fragmentar.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

(**Anexa 2**) NUMELE AVESTIȚEI ÎN TRADIȚIA ROMÂNEASCĂ TIPĂRITĂ

(1862)[35]	(1869)[36]	(1878)[37]	(1889)[38]	(1889)[39]
1. Vestiţa	1. Avestiţa	1. Avestiţa	1. Avestiţa	1. Avestiţa
2. Navodaria	2. Năvodar	2. Navodar	2. Navodaru	2. Avaruza
3. Solnomia	3. Salomnia	3. Salomnia	3. Salomniea	3. Brano
4. Silina	4. Zirina	4. Zurina	4. Zurina	4. Pabirono
5. Linicoida	5. Nicara	5. Nicara	5. Nicara	5. Zaea
6. Avizuha	6. Aveziha	6. Aveziha	6. Bveziha	6. Liba
7. Scarmila	7. Scărăoala	7. Scarbola	7. Scarbola	7. Muza
8. Miha	8. Miha	8. Miha	8. Miha	8. Dezano
9. Lepiha	9. Puha	9. Puha	9. Puha	9. Nazarna
10. Gripa	10. Gripa	10. Cripa	10. Cripa	10. Petia
11. Stana	11. Zila	11. Zlia	11. Zlia	11. Grobina
12. Naconta	12. Nevaţa	12. Nevaţa	12. Nevaţa	12. Frango
13. Atana	13. Pesia	13. Pesia	13. Pesia	13. Labra
14. Hubiba	14. Cilipina	14. Cilipina	14. Cilipina	14. Cadachia
15. Huba	15. Igra	15. Igra	15. Igra	15. Năfruţa
16. Giona	16. Eosfor	16. Eosfor	16. Eosforu	16. Necorânda
17. Glubina	17. Luţifer	17. Luţifer	17. Luţiferu	17. Grăbina
18. Isprava	18. Abie	18. Avie	18. Avie	18. Zuza
19. Tihana	19. Verzebuti	19. Berzebuti	19. Bersebuti	19. Zira de Zano

[35] Vezi Simeon Florea Marian, *Naşterea la români*, 1892, p. 29. Autorul precizează că a reprodus legenda după o cărticică tipărită la Sibiu în 1862.

[36] Vezi *Minunile lui Sfântul Sisoe sau Hotărârea lui Pilat din Pont asupra lui Iisus Hristos*, Bucureşti, 1869, p. 1–2.

[37] Vezi B.P. Hasdeu, *Cuvente den bătrâni*, 1984, p. 213.

[38] Vezi *Minunele Sfântului Sisoe*, Bucureşti, 1889.

[39] Vezi *Trepetnicul cel mare, pentru toate semnele ce se fac la om, şi care sunt de la natură. Tălmăcite din limba franceză de un iubitor de neamul său, şi cu adaos la finit de „Avestiţa, aripa Satanei”,* Craiova, 1889, p. 27; de asemenea, B. P. Hasdeu, *Etymologicum magnum Romaniae*, tomul 4, col. 2163–2164.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)

(**Anexa 3**) NUMELE DEMONULUI ÎN TRADIŢIA GRECEASCĂ ŞI SLAVONĂ

Par. Gr. 2316[40] (XV-lea) (f. 432)	Par. Gr. 395[41] (sec. al XVI-lea) (f. 12)	Par. Gr. 395[42] (sec. al XVI-lea) (f. 51)	Ms. 447[43] (f.123[v]) (post 1619)	(sec. al XVIII-lea) [44]
1. Γελλοῦ	1. Γυλλοῦς	1. Μανλοῦ	1. мора	1.Гнетея
2. Μορφοὺς	2. Αμορφοῦς	2. Αμορφοῦς	2. вѣщица	2. Тресея
3. Καρανιχοὺς	3. Αβυζοῦ	3. Καρανιχοῦς	3. <а>хоха	3. Желтея
4. Αμιξοὺς	4. Καρχοῦς	4. Αβιζιοῦ	4. пладница	4. Пухлея
5. Αμιδαζοὺ	5. Βριανή	5. Αβιδαζιοῦ	5. лекта	5. Огнея
6. Μαρμαλὰτ	6. Βαρδελλοῦς	6. Μαρμαλατοῦς	6.члкѡ<...>дица	6. Ледея
7. Καράνη	7. Αἰγυπτιανή	7. Καριανή	7. полоноцница	7. Холмея
8. Σεληνοὺς	8. Βαρνά	8. Ελληνοῦς	8. свевела	8. Тресея
9. Αβυζὰ	9.Χαρχανιστρέα	9. Αριανή	9. дь<...> и<...> ѡдаважица	9. Скорчея
10. Αριανὴ	10. Αδικία	10. Αδικία	10. нерадостна	10. Знобея
11. Μαρανὴ	11. <...>	11.Χαρχαρίστρια	11. чръни	11. Сухота
12. Μαρμαλὰτ	12. Μυῖα	12. Μυιᾶ		12. Невея
	1/2. Πετωμένη	1/2. Πετωμένη		

AVESTIŢA'S NAMES IN THE ROMANIAN MANUSCRIPT AND PRINTED TRADITION

(Abstract)

The objective of the research undertaken is to present and publish all the names of the female demon in the legend *Avestiţa, Satan's Wing*, contained in the existing Romanian manuscripts and prints.

Cuvinte-cheie: legendă, Avestiţa, nume, manuscris, tipar.

Keywords: legend, Avestiţa, names, manuscript, print.

Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti" al Academiei Române, Bucureşti, Calea 13 Septembrie nr. 13

[40] Versiune din *Parisinus Graecus* 2316, publicată de E. Legrand în *Bibliothèque grecque vulgaire*, II, Paris, 1881, p. XVIII (vezi Richard P.H. Greenfield*, Saint Sisinnios, the Archanghel Michael and the female demon Gylou: the typology of the Greek literary stories*, „Byzantina", 15, 1989, p. 126).

[41] Versiune din *Parisinus Graecus* 395, publicată de C.N. Sathas, *op. cit*., p. 575; Paul Perdrizet, *op. cit*., p. 17.

[42] C. N. Sathas, *ibidem*, p. 576.

[43] Text fragmentar (vezi şi B. P. Hasdeu, *Cuvente den bătrâni* [1984], p. 214–215).

[44] Versiune din secolul al XVIII-lea, editată de N.S. Tihonravov, în *Памятники отреченной русской литературы*, Томъ II, Москва, 1863, p. 351–352.

BDD-A27838 © 2017 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:36:14 UTC)